

Daina Gulbe

Bibliopolis XXI: par Baltijas valstu akadēmisko bibliotēku starptautisko konferenci 2008.gada 2.–5.jūnijā Molēti (Lietuva)

2008.gada 2.–5.jūnijā Lietuvas mazpilsētā Molēti (*Molėtai*) nu jau 21.reizi notika Baltijas valstu akadēmisko bibliotēku starptautiskā konference "Bibliopolis XXI".

Pirmā Latvijas, Lietuvas un Igaunijas Zinātņu akadēmiju bibliotēku konference notika Igaunijā, Reugē (*Rõuge*) 1967.gadā. Gadu vēlāk tā tika rikota Lielvārdē. Kopš 1971.gada iedibināta jauna tradīcija organizēt konferences pēc rotācijas principa reizi divos gados katrreiz citā valstī. 2006.gadā Latvijas Akadēmiskā bibliotēka (LAB) organizēja 20. — jubilejas — konferenci.

LAB darbinieki konferences atklāšanas dienā kopā ar viesiem no Maskavas un Tbilisi

21.konferencē aktīvi piedalījās ne tikai Latvijas un Lietuvas akadēmisko bibliotēku darbinieki, bet arī Krievijas Zinātņu akadēmijas Dabaszinātņu bibliotēkas direktors Nikolajs Kaļenovs un Gruzijas Nacionālās zinātniskās bibliotēkas direktors Irakls Garibašvili. Tallinas Universitātes akadēmiskā bibliotēka (līdz 2003.gadam Igaunijas Akadēmiskā bibliotēka) konferencē nepiedalījās, jo kā augstskolas bibliotēkai tai ir atšķirīgs darba saturs un profils.

Konferences mērķis ir pieredzes apmaiņa, lai bibliotēkas varētu pilnveidoties atbilstoši sabiedrības vajadzībām. Bibliotekāra darbs kļūst arvien complicētāks, kaut agrāk tika lolotas cerības, ka jaunās informācijas tehnoloģijas to atvieglos un vienkāršos.

Viens no svarīgākajiem bibliotēku uzdevumiem ir informācijas resursu krājuma attīstība un pieejamība, tādēļ referātu tematiskais spektrs bija gana plašs un ietvēra kā krājuma veidošanas, tā rokrakstu un iespieddarbu digitalizācijas jautājumus.

Konferenci atklāja LAB direktore Venta Kocere. Priekšlasījumā "Latvijas Akadēmiskā bibliotēka inovatīvās attīstības kontekstā" viņa uzsvēra pārmaiņu nepieciešamību bibliotēkās. "Pastāvēs, kas pārvērtīsies", tādēļ LAB īsteno vairākus inovatīvus projektus.

Nozīmīgs krājuma saglabāšanas veids ir digitalizācija, ko LAB uzsāka 1996.gadā. Digitalizējamo dokumentu atlases kritēriji ir: lasītāju pieprasījums, dokumenta vērtība Latvijas kultūras vēsturē, unikalitāte, eksemplāru skaits un fiziskais nolietojums. Sākotnēji digitalizē vērtīgākos un pieprasītākos dokumentus, tos aizstājot ar augstvērtīgām elektroniskām kopijām un nodrošinot piekļuvi tiešsaistē. Bibliotēka piedāvā arī iespieddarbu digitalizāciju pēc pasūtījuma. Lielākais sasniegums digitalizācijā ir Johana Kristofa Broces (1742–1823) "Dažādu Vidzemes pieminekļu, prospektu, monētu, ģerboņu u.c. krājums" ("Sammlung Lieflandischer Monumente, 1771–1818") (3130 lappušu arhīvdarņes). Kopdarbā ar citām bibliotēkām, muzejiem un Eiropas arhīviem izveidots vācu dzejnieka Jakoba Mihaela Rein-

Barons Minhauzens kopā ar savu svitu un konferences dalībniekiem

holda Lenca (*Jakob Michael Reinhold Lenz, 1751–1792*) arhīvs "Gesamtverzeichnis der Lenz-Handschriften", ciparota LAB glabāto rokrakstu kolekcija (1120 lapuses). 2006.gadā LAB iesaistījās ilgtermiņa projektā — Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka "Letonika". Tajā tiek iekļauti ne vien jaunie digitalizētie, bet arī no 1996. līdz 2006.gadam ciparotie LAB informācijas resursi.

Lietuvas kolēģi konferences dalībniekus iepazīstināja ar Lietuvas Elektronisko akadēmisko bibliotēku "eLABa" (<http://aleph.library.lt>), kurā koncentrēti vērtīgi un joprojām pieprasīti zinātnieki un mācību resursi, kas ikvienam ir brīvi pieejami. Lietuvas Zinātņu akadēmijas bibliotēka iesaistījies starptautiskās datubāzes "Lituanistika" veidošanā. Tajā tiek apkopoti pētījumi humanitārajās un sociālajās zinātnēs par Lietuvas valsti, sabiedrību un valodu. Datubāzi finansē Eiropas Savienības sociālais fonds.

Kā noteikt viena vai otra izdevuma zinātnisko vērtību? Lietuvas Zinātņu akadēmijas bibliotēka nepaļaujas uz saviem spēkiem vien, bet iesaista informācijas resursu vērtēšanā pētnieku—ekspertu grupu. Kad saņemta tās recenzija par izdevumu, bibliotekāriem atliek vien izlemēt par tā nepieciešamību bibliotēkai. Jāatzīst, ka sākumā bibliotēkas darbinieki bija pat pārsteigti par negaidīti lielo zinātnieku atsaucību. Krājumu komplektētāju sadarbība ar zinātniekiem lielā mērā paaugstinājusi bibliotēkas krājumu vērtību.

Konferences dalībnieki ne tikai ražīgi strādāja, bet iepazīna arī Molētu Novadpētniecības un Zvejniecības muzeju, kā arī Baltijā vienīgo Dravniecības muzeju.

Lai arī konference lielā mērā bija veltīta jaunajām tehnoloģijām bibliotēkās, tomēr secinājums bija — "Grāmata ir cilvēces lielākais sasniegums".

Bišu māja Dravniecības muzejā

Karogs nodots nākamā "Bibliopolis" saimniecei, LAB direktorei V.Kocerei